

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Spojená škola, Československej armády 24, 036 01 Martin
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Spojenej škole v Martine
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z839
6. Názov pedagogického klubu	Komunikačné spôsobilosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	22.06.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Spojená škola, Martin
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Denisa Bučkuliaková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.ssmt.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Poruchy správania

Dlhodobo pozorujeme nárast porúch správania u našich žiakov, ale aj všeobecne v bežnom živote. V zásade ide o rôznorodé formy neprispôsobivého správania, ktoré majú nepriaznivý vplyv na sociálne vzťahy jednotlivca a na jeho sociálnu adaptáciu.

Problémové správanie súvisí aj s vývojom spoločnosti a dobou, v ktorej žijem. Vplyvom rastúcej dynamiky spoločnosti sa zmenil aj spoločenský kontext, ktorý vplýva na podobu osobnostného dozrievania mládeže, ktoré sa stáva komplikovanejším a rizikovejším. Úzko s tým súvisí aj hodnotová orientácia mladých ľudí, väčší význam sa pripisuje materálnym hodnotám, spoločnosť sa stáva tolerantnejšia ku klesajúcej morálke a porušovaniu zákonov.

Ďalším faktorom je zhoršujúca sa situácia v rodinách – nekompletné rodiny, rozvod, násilie v rodinách, ekonomické, bytové problémy rodín s deťmi. Negatívne javy sa stávajú súčasťou života, zvyšuje sa dostupnosť alkoholu, cigariet, drog, dochádza k oslabeniu citových vzťahov v rodinách a rozvod sa stáva akceptovanou formou riešenia problémov bez toho, aký má dopad na osobnosť dieťaťa, či mladého človeka.

Príčiny problémového správania

- poškodenie mozgu – organicita
- osobnostné (geneticky dané) vlastnosti osobnosti žiaka
- typ výchovy v rodine
- školské situácie
- nejednotnosť požiadaviek

- neznalosť atmosféry, interakčných vzťahov v triede, keď učiteľ nevie, ktorí žiaci sú vodcami, ktorí zamietajú, izolovaní a podobne
- rozdielne oslovenie žiakov učiteľom – žiaci triedy sú veľmi citliví na oslovenie a rozdiely v oslovení vnímajú ako diferenciáciu medzi žiakmi, má to tiež negatívny vplyv na utváranie vzťahu žiak-učiteľ

Kľúčové slová: poruchy správania, problémové správanie, príčiny problémového správania, ADHD, ADD, psychické poruchy

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Vznik a vývin jednotlivých typov porúch správania je podmienený vnútornými a vonkajšími činiteľmi:

- **vnútorné činitele** - osobitosti nervovej sústavy, vrodené vlastnosti, špecifiká procesu dozrievania CNS, choroby, úrazy
- **vonkajšie činitele** - nevhodné sociálne vplyvy zo strany rodinného prostredia, školy, rovesníkov a pod.

V konkrétnych prípadoch sa potvrdzuje kombinácia vnútorných aj vonkajších faktorov, pričom často „spúšťačiu“ funkciu má jedna skupina a druhá tento proces podporuje.

Na pedagogickom klube sme sa zamerali hlavne na poruchy správania ADHD/ADD a psychické problémy, s ktorými sa stretávame počas pedagogickej praxe stále častejšie.

ADHD

Prejavuje sa nedostatočnou kontrolou pozornosti a v nedostatočnej schopnosti udržať požadovanú pozornosť v požadovanom čase spojením s hyperaktivitou.

PREJAVY:

- narušená pozornosť a schopnosť sústrediť sa
- nedostatočná schopnosť kontroly impulzov
- striedanie nálad
- nepokoj či hyperaktivita
- neschopnosť brzdiť aktuálne impulzy a regulovať svoje správanie
- nadmerné nutkanie k pohybu, k aktivite, ktorá je neúčelná až nezmyselná a nie je nijako tlmená a ovládaná
- dieťa ju nedokáže koordinovať a ovládať, má sklon k impulzívnym reakciám, pričom impulzivita signalizuje viazanosť na aktuálne podnety a neschopnosť odhadnúť následky svojho správania alebo ho dokonca nejako usmerniť
- aktivita týchto detí máva aj zvýšenú intenzitu, neprimeranú vyvolávajúcemu podnetu a preto vyžaduje značné množstvo energie, tieto deti však väčšie množstvo energie nemajú

ADD

Prejavuje sa nedostatočnou kontrolou pozornosti a v nedostatočnej schopnosti udržať požadovanú pozornosť v požadovanom čase.

PREJAVY:

- slabá koncentrácia pozornosti
- tenacita pozornosti, teda dĺžka sústredenia je príliš krátka, pozornosť býva kolísavá, často celkom bez príčiny
- distribúcia, teda rozsah pozornosti, je príliš malý
Takéto deti sú schopné vnímať iba malé množstvo informácií, nedokážu venovať pozornosť komplexnejšej situácii, preto nie sú ich reakcie často celkom primerané.
- schopnosť prenášať pozornosť podľa potreby je znížená, pozornosť je málo adaptabilná
Takéto deti nedokážu pružne reagovať. Ťažko sa prispôbujú zmene činnosti, aj keď by to pre nich znamenalo uľahčenie záťaže pozornosti.
- selektivita, výberovosť je oslabená
Sú upútané všetkým možným, nie sú však schopné zamerať svoj výber iba na to, čo je potrebné. Znamená to, že žiak venuje pozornosť všetkému, čo jeho zmysly zachytávajú, vie o všetkom možnom, čo sa práve v triede deje, ale nevie presne, o čom práve učiteľ hovorí. Selektivita a koncentrácia pozornosti spolu úzko súvisia.

Veľkou pomocou pre rodičov a pedagógov ale rovnako aj žiakov sú pravidlá, vďaka ktorým je zápas s pozornosťou a správaním detí ľahší:

- Pokoj a optimistický pohľad do budúcnosti
- Trpezlivosť a tolerancia
- Nešetriť povzbudením, pochvalou, ocenením
- Pokiaľ je to možné, s dieťaťom spolupracujeme
- Nedopustiť, aby sa dieťa naučilo niečo nesprávne
- Využiť záujem
- Veľa pohybu
- Zabrániť pocitom menejcennosti
- Spolupráca rodiny a školy
- V celom rodinnom prostredí je potrebné vytvoriť ovzdušie spolupráce
- Nezabúdať na to, že tieto deti majú svoje silné stránky

Psychické poruchy

- **Opozičná porucha a poruchy správania**
Charakterizujú ju výrazné problémy s naplnením požiadaviek autorít (rodič, učiteľ), časté závažné poruchy správania v škole, porušovanie písaných i nepísaných pravidiel do takej miery, že sú odmietané a veľmi ťažko sa začlenia do spoločenskej skupiny.
- **Úzkostné poruchy**
Prejavujú sa nadmerným strachom z rôznych situácií, prípadne sa obavy a strach vyskytujú i bez zjavného podnetu. Bývajú prítomné poruchy spánku a viaceré telesné prejavy úzkosti (búšenie srdca, potenie...).
- **Hyperkinetická porucha s poruchou pozornosti**
Deti sa trvalo nevedia sústrediť na školskú prácu a sú nadmerne pohybovo aktívne – neobsedia na mieste, pôsobí to rušivo. Aj pri dobrej inteligencii a ďalších predpokladoch môžu zlyhávať v škole.
- **Špeciálne poruchy učenia**
Deti s týmito poruchami majú problémy s čítaním, písaním či počítaním napriek tomu, že ich rozumové schopnosti sú v poriadku. Stav si vyžaduje špeciálno-pedagogické vedenie.
- **Tikové poruchy**
Prejavujú sa tým, že sa u detí vyskytujú opakované, neúčelné, mimovoľné pohyby (žmurkanie, mykanie ramenom), prípadne zvuky (pokašliavanie).

- **Detský autizmus**
Deti s touto poruchou majú zvláštne myslenie, veľmi zle komunikujú a nedokážu porozumieť bežným spoločenským situáciám.
- **Pomočovanie a pošpiňovanie**
Za psychické poruchy sa považujú v tom prípade, keď sú vylúčené možné telesné problémy, ktoré by ich mohli spôsobovať.
- **Poruchy príjmu potravy**
Sú spojené so silnými emóciami a neobvyklým správaním, ktoré sa týkajú kontroly telesnej hmotnosti a príjmu jedla.
- **Poruchy nálady – depresia a mánia**
Prejavujú sa obdobiami neprimeraného smútku alebo neprimerane dobrej nálady s nadmernou aktivitou.
- **Schizofrénia**
Ide o závažné ochorenie, ktoré sa prejavuje skresleným vnímaním, predstavami alebo myšlienkami, čo vedie k neschopnosti odlíšiť, čo sa odohráva v realite a čo sa odohráva len vo „vlastnej hlave“.

Popísali sme rôzne psychické poruchy, venovali sme sa jednotlivým prípadom z našej školy a vymieňali si cenné skúsenosti v tejto oblasti.

13. Závěry a odporúčania:

Žiakov s poruchami správania každoročne pribúda, výrazný nárast je práve vo vekovej skupine 15-19 rokov. Ide o žiakov, ktorí nezvládajú záťaž, nie sú psychicky odolní, boja sa všetkého a každého, majú bolesti brucha, hlavy, problémy so spaním, nevedia ovládať svoje emócie, nevedia ich spracovávať, mávajú výbuchy hnevu, zlosti. Napriek tomu neustále hľadajú pozornosť, túžia po uznaní, pochvale.

Škola je často pre žiakov priestorom na vyventilovanie najrozličnejších emócií, myšlienok a úvah. Preto je dôležité takýchto žiakov podporiť, snažiť sa porozumieť ich správaniu a veľmi dôležitá je spolupráca so zákonnými zástupcami žiaka.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Denisa Bučkuliaková
15. Dátum	22.06.2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Alena Hanusková
18. Dátum	23.06.2022
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu